

Gedeputeerde Heller
zet vol in op windenergie

Noord-Holland voor de wind

Michiel Smit, Redactie Stadswerk magazine

Illustraties: Provincie Noord-Holland

Alle provincies en gemeenten in Nederland hebben klimaatakkoorden met het rijk gesloten om de doelstellingen uit het Kyoto-protocol te halen. Zo ook de provincie Noord-Holland. Gedeputeerde Bart Heller zet zich namens de provincie in om zoveel mogelijk duurzame energie op te wekken. Windenergie speelt daarbinnen een prominente rol. Maar hoe zorg je voor zorgvuldige landschappelijke inpassing en draagvlak?

Ambities in Megawatt

Noord-Holland (met name de kop) is zeer geschikt voor de toepassing van windenergie. Reden voor de provincie om hier vol op in te zetten, naast het feit dat windenergie op land tot op heden de meest duurzame vorm van energiewinning is. Momenteel is er in Noord-Holland 300 Megawatt opgesteld. In 2012 moet dat 500 Megawatt zijn en in de tien jaar daarna nog eens 600 Megawatt extra. Ter vergelijking: in heel Nederland was (zowel op land als in zee) eind 2008 ongeveer 2.215 Megawatt opgesteld vermogen aanwezig.

>> Noord-Holland timmert al jaren stevig aan de weg wat betreft windenergie. Al in 2003 werd de zogeheten windkansenkaart opgesteld (zie figuur 1). Een handige kaart, want er is een keur aan omstandigheden die plaatsing van windmolens belemmert, zoals landschaps- en natuurwaarden, bouwhoogtebeperkingen rond vliegvelden en milieu- en veiligheidsvoorschriften. Op de kaart is snel te zien welke gebieden geschikt, minder geschikt of ongeschikt zijn. Een nieuwe versie van de windkansenkaart verschijnt overigens nog dit voorjaar. In het verlengde hiervan heeft de provincie een structuurvisie uitgebracht, waarin expliciete ambities omtrent windenergie zijn benoemd. Dat geeft de provincie een juridisch-planologische titel om gemeenten aan te zetten tot toepassing van windenergie, desnoods met een provinciaal inpassingsplan. Gedeputeerde Bart Heller bewandelt echter de weg van constructieve samenwerking met gemeenten. 'Het is beter om er gezamenlijk uit te komen. Je ziet wel grote verschillen tussen gemeenten. In Wieringermeer bijvoorbeeld staat men heel open voor windenergie, terwijl er in andere gemeenten meer weerstand is, bijvoorbeeld door bewoners of bestuurders die zich er niet zo erg voor inzetten. Ik probeer daar, met wisselend succes, beweging in te krijgen. Ik

Gedeputeerde Bart Heller: 'Plaatsing van windmolens moet gepaard gaan met gedegen planvorming.'

begrijp de weerstand in de meeste gevallen overigens wel, omdat het in het verleden nog wel eens aan een zorgvuldige landschappelijke inpassing heeft ontbroken. Bijvoorbeeld boeren die elk op hun eigen erf een windmolen plaatsen, waardoor er wildgroei is ontstaan.'

Waarom we achterlopen bij de Denen en Duitsers

Nederland loopt achter bij Denemarken en Duitsland wat betreft windenergie. Hoe komt dat? Het antwoord is simpel: daar geven ze meer subsidie. Hoewel de systematiek van de regelingen ongeveer gelijk is en de Nederlandse Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE) exploitatie beslist rendabel maakt, wordt er in Nederland een subsidieplafond ingesteld, ofwel het geld is regelmatig op. In Duitsland en Denemarken is dat niet het geval. Dat is inmiddels keihard terug te zien in de statistieken. De SDE is overigens puur een rijksaangelegenheid.

Lijn aanbrengen

Heller probeert namens de provincie letterlijk en figuurlijk lijn aan te brengen in de opstellingen van windmolens. In gebieden met een groot-schalige verkaveling passen grote windmolens in een rechte lijn vaak uitstekend. In andere gebieden passen kleinere eenheden juist beter. Heller: 'Er is tegenwoordig een grote verscheidenheid aan windturbines beschikbaar, zelfs kleine modellen voor in de bebouwde omgeving, bijvoorbeeld op gebouwen.'

Naast samenwerking met gemeenten om plannen op te stellen voor goed ingepaste windmolens is betrokkenheid van burgers minstens zo belangrijk. Heller: 'We zijn op dit moment druk aan het studeren op participatiemodellen voor burgers. Het is belangrijk dat burgers de mogelijkheid krijgen om mee te delen in de opbrengsten van een windmolenpark, bijvoorbeeld als vorm van overlastcompensatie. Want je ervaart het toch vaak anders wanneer een molen draait en je weet dat hij ook voor jou draait in plaats van alleen maar voor een grote energiemaatschappij. Maar ook participatie van burgers die niet in de buurt van het betreffende windmolenpark wonen, hoort wat mij betreft nadrukkelijk tot de mogelijkheden.'

Wat kan een gemeente doen?

Wat kan een gemeente doen die windenergie graag een impuls wil geven? Heller heeft wel een paar tips. 'Wees pro-actief in je beleid, wacht niet af tot de vergunningsaanvraag voor de plaatsing van een windmolen binnenkomt. Breng alle milieu- en veiligheidseisen in kaart. Welbeschouwd is de plaatsing van windmolens een klassiek ruimtelijkeorderingsvraagstuk, dus het moet ook gepaard gaan met gedegen planvorming. En tenslotte: denk na over een goed participatiemodel voor burgers, want daardoor worden de windmolens ook een beetje van hen.'

<<

Figuur 1

Windkanskaart Noord-Holland. De kop van Noord-Holland is bij uitstek geschikt voor windenergie, niet alleen omdat er veel aanbod van wind is, maar ook vanwege de landschappelijke inpassing.

